

TORONTAI

Megjelenik naponta reggel. - Szerkesztőség, kiadó-
hivatal és nyomda: Beeskerek (Nagybeeskerek),
Sepp Kraft (Zápolya) ucca 3. szám. - Telefon 21.

K E D D, 1944 MÁRCIUS 28
73. évfolyam 70. szám

Előfizetésben:
Évente 840 félévre 420
negyedévre 210 havonta 70

A Vezuv háborgása

Róma, márc. 27.

Nápolyi jelentés szerint a háborgó Vezuvból kiömlő láva a hegyoldalak közelében lakók közül 2000 ember vesztette életét. A láva kiömlése olyan hirtelen következett be, hogy az emberek nem tudtak előre elmene-külni.

Terrortámadás áldozata

Szófia, márc. 27.

Abdul Kadir Hamid herceg, II. Abdul Hamid szultán fia március 16-án meg-sebesült egy terrortámadás alkalmá-val. A herceget a legmondosabb ápo-ás ellenére sem lehetett az életnek megmenteni. A herceg 57 éves korá-ban most meghalt.

Szlovákia megszállása

Pozsony, márc. 27

A londoni rádió egyik legutóbbi adásában közölte, hogy a német hadsereg Szlovákiát is megszállta. A szlovák sajtóiroda a hírrel összefüggésben következő hivata-los nyilatkozatot bocsátotta köz-re.

Már megszoktuk, hogy a rossz-hírű londoni rágalom és pletyka-üzem a legképtelenebb hírek ter-jesztésével szédíti a világot Szlo-vákiára vonatkozólag is. Szlová-kia megszállásáról szóló hire azonban minden eddigi hazugság-nak a koronája. Mert Szlovákiá-ban teljes a rend. Minden erő annak szolgálatában áll, hogy a szlovák állam kiépüljön és együt-tal biztosítsa az új Európa jövő-jét. Szlovákia határain ugyan megerősítések történtek, de tisztán azzal a céllal, hogy Magyaroc-szágból ne tudhassanak be nem kívánatos elemek.

A nagyhatalmak árnyékában

Konstantinápoly, márc. 27.

Nadir Nada török köziró a Sunday Times egyik legutóbbi számában meg-jelent megállapításával száll vitába. A Sunday Times cikkirója ugyanis megállapításában azt mondja, hogy a semleges államok a háboru után csak a nagyhatalmak árnyékában remélhetik életlehetőségüket. Nadir Nada ahhoz, többek között, azt a megjegyzést fűzi a szövetséges ha-talmak még három év előtt hangoz-tatták, hogy a kis nemzetek védel-mébe és szabadságáért szálltak sikra és a háboruba. A kis nemzetek azon-ban arra a meggyőződésre jutottak, hogy a szövetségeseknek kisebb gondjuk is nagyobb, mint azok vé-delme és így a további védelmet el is kell utasítaniok. Az igába hajtá-suk ugyanis egy harmadik világhá-boru magját hordaná magában.

A magas északon a német csapatok Kandalaksánál szétverték az ellenség támadását

A Führer főhadiszállásáról je-lentik.

A véderő főparancsnoksága közli. Az ukrajnai Bug alsó folyásánál a németek szétverték a szovjet csapatok előretöréseit és átkelési kísérleteit.

A Perovmaisk és Brodytól hu-zódó arcvonalokon a német csa-patok súlyos elhárító harcokban állanak, amelyek folyamán Balti és Proskurov várost kiürítették. Az egyik német páncélos kötelék Tarnopolnál lendületes előretörés-ben elpusztított 25 ellenséges lö-veget.

A Pripjed-mocsaraktól délre le-folyt sikeres elhárító küzdelmek-ben bátorságával kiválóan kitün-tette magát Strobel tartalékos őrnagy, az egyik német tüzérezred parancsnoka.

Dnjepr és Csauszi között a bol-sevisták erős tüzérségi előkészítés után, több vadászzászlóalj és pán-célos kötelékekkel támadtak. A német csapatok kemény küzde-

lemmel teljes elhárító győzelmet arattak. Helyenkénti betöréseket lendületes ellenrohamokkal meg-tisztították az ellenségtől és a be-tört ellenséget elpusztították. Vi-tebszktól délkeletre a szovjet csa-patok az előző napokon szenved-tett súlyos veszteségük folytán, csak helyenként kíséreltek meg előretörést, de siker nélkül.

A magas Északon Kandalaksá-nál a németek szétverték ellen-séges támadásokat.

Olaszországban Cassinónál a né-metek elhárították az ellenség tü-zérségtől támogatott rohamcsapat támadásait, amelyek során az el-lenség súlyos veszteséget szenved-tett.

Az arcvonal többi szakaszairól csak kölcsönös felderítő és előre-törési harctevékenységről érkez-tek jelentések.

Néhány ellenséges zavartkeltő repülő elmúlt éjjel behatolt Német ország nyugati területe és Berlin fölé.

Rudel őrnagy hősie menekülése

Berlin, márc. 27

Rudel őrnagy közismert Stuka-repülő a kardokkal ékesített tölgy fa-or-b kitüntettje mélyen a szov-jet vonal mögöttes területén le-szállt gépével, hogy az ott kény-szerleszállást végzett német repü-lőgép személyzetét megmentse. Az őrnagy gépével a mocsaras te-rületen nem birt a magasba emel-kedni és így gyalogszerrel igye-kezett embereivel ismét a német vonalakba jutni. Átkelésnél egy folyón, Rudel szikratávirásza Henschel őrmester a jéghideg viz-ben fulladozott. Az őrnagy már-már elérte a folyó tulsó partját, mégis visszaesett, hogy hűsleges

társát az őrmestert megmentse, de az időközben a vízbe fulladt. A folyó átúszásánál a két másik embere annyira kimerült, hogy a további menekülést fel kellett ad-niok és a hirtelen föltűnt szov-jet őrző emberei el is fogták őket.

Az őrnagy ellenben, mint ed-zett sportember, még bírta az erőt, elmenekült. A szovjet őrző-géppisztollyal lőttek rá, egy golyó a vállát furta át és zeg-zu-gos szaladással az esthomályban sikerült a német vonalat elérni. Utját a német vonalig mezitláb, ingben és alsónadrágban tette meg.

A Roosevelt-kormány külpolitikai balsikerei

Lisszabon, márc. 27

A Roosevelt kormány nagy gondot okoz a küszöbönálló elnök-választás. De az belügy tulajdon-képpen. Ami azonban nagyon kel-lemetlenül érinti Washington, az a külpolitika terén szenvedett sorozatos balsiker. Első helyen áll a balsikerek között Sztalin maga-tartása a lengyel kérdésben, ami rémesen kellemetlen Roosevelték-nek. A finn kérdésben is kudarcot

vallott Washington. Az ireket nem sikerült megfélemlíteni. Sztal-in a Badoglió kormánnyal az összeköttetést Churchill és Roo-sevelt közbenjárása nélkül vette föl. A francia felszabadító bizott-ságban Sztalin befészkelte magát, ami a nyugati szövetségeseknek sehogy sincs kedvére.

Mindezek tetejébe kitűnt, hogy Kanada, szintén az USA kormány megkerülésével kölcsönös meg-

segítési szerződést kötött több állammal. Így elsősorban Angliá-val, majd a Szovjetunióval, Ki-nával és Ausztráliával is. Ez ter-mészetes, nagy elkeseredésre adott okot Washingtonban, főleg azért, mert hiszen Kanada ipari üzemeinek nagy része USA tőkével létesült.

Még 75 évre van Angliának szene

Ward Price neves angol közgaz-dasági író és politikus a „Daily Mail”-ben nagyhatású cikket írt Angliának mint ipari államnak kö-zeli letűnéséről. A cikk szerint amennyiben Albionnak nem sikerül szénállományát külföldi behozattal „felhigítani” — mondja a cikk — úgy az angol szigetipar fellendülésének alapja a 19. században hamarosan annak végleges letűnését fogja ered-ményezni. A pillanatnyi szénfogyasz-tást véve alapul a szigetországnak (a még üzembe nem vett területek-vel együtt!) mindössze 75 esztendőre való szene van. A jelenleg művelés alatt álló bányák hozama hasonló tempo mellett pláne 45 év múlva teljesen kimerül. Miután azzal is számítani kell, hogy a szénfogyasz-tást valószínűleg még jelentősen eme-lik is elsősorban a háborus hadiipar érdekében, a széntartalékok ennél még gyorsabb kifogyásával is szá-molni lehet. Anglia — mondja Ward Price — az elmúlt évtizedekben olyan pazarló szénpolitikát folytatott, hogy mint szénexportőr már a legköze-lebbi jövőben ki fog válni a szén-kereskedelméből.

A gimnáziumok száma emelkedik Németországban

A humanisztikus gimnáziumok száma az utolsó években feltü-nően emelkedett a német Biro-dalom területén. A 2700 közép-iskola közül az 1941—42-es isko-lalévben a humanisztikus közép-iskolák száma 232 volt, ami az előző évhez viszonyítva 13-al ma-gasabb volt. A „Deutsche Allge-meine Zeitung” véleménye sze-rint a gimnáziumok jellege egy speciálisan magasabb fegyelmet követel már tantervén keresztül is és ez a mai ifjúságnak csak ja-vára válik. Így a gimnáziumok és a gimnazisták számának emelke-dése nemzetpolitikai szempont-ból is jelentős a fentidézett lap szerint.

Érdekes, hogyha reális tuda-mányok hazájában Németország-ban, ahol egy időben a humanisz-tikus iskolák elavultságát hangoz-tatták, térnek vissza a gimnáziumok rendszeréhez.

Bu Mihály, a kikindai magyar gimnázium tanára meghalt

A bánáti magyar iskolák, hősi harcot vívnak. Majdnem kétévnyi zűrzéses hallgatás után nyitlak meg középiskoláink. A tanerő hiány óriási. Tankönyveink nincsenek. Gyermekünket ilyen körülmények között kell előkészíteni az életre. A kisszámú tanári kar emberfeletti munkát végez, hogy az életbe lépő magyar gyermekek fel legyenek vértézve a rájuk várakozó viszontagságok ellen.

Bu Mihály névtelen katonája volt a bánáti magyar oktatásnak. Tragikusan és hirtelen halt meg 32 éves korában. Bu Mihály halálával érzékeny csapás érte a bánáti magyar iskolákat, hiszen fiatal, munkárakész, nagy tervekkel és harcrakész tanár dőlt ki, az amugy is kisszámú oktatóink sorából. Bu Mihály akkor dőlt ki sorainkból, mikor a nagy megpróbáltatásokban minden munkás kézre többszörösen szükség van.

Bu Mihályt a tragikus halál Nagyikindán érte, családja a halottat Nagybecskerekre hozatta, ahol vasárnap délután a Boldogasszony uccai gyásházából temették nagy részvét mellett.

A nagyikindai tanár temetésén résztvett a nagybecskereki középiskolák egy leány és fiúszakasza, a tankerületi igazgató, az iskolafelügyelő és a tanári kar teljes számban, valamint nagyszámú gyászoló közönség.

A gyászszertartást Kovács István püspöki helynök végezte, nagy papi segédlettel. A fiatal tanár koporsóját elborították a koszorúk.

A bánáti tanári kar nevében dr. Könczöl József nagybecskereki kereskedelmi iskolai igazgató mondott megrázó erejű gyászbeszédet.

Az alkotó magyar munkások sora ismét meggyérült. Feladataink nem lettek kisebbek és még is kevesebben lettünk. Bu Mihály munkáskeze és tettekéssége nagyon fog hiányozni Tanítványainak és kartársainak szeretet kísérté el utolsó útjára, hogy bizonyosságot tegyenek, ha kevesebben is lettünk, de a megkezdett uton tovább haladunk és harcolunk, amíg csak magyar él a földön.

A Szent Szinodus ülése

Szófia, márc. 27.

A bolgár Szent Szinodus március 28-án ülést tart. Az ülésen Neofit viddini metropolita elnököl. A metropolita egyben értesítette Bozsilov miriszerelnököt és Si-manov külügyminisztert, az ülésen milyen kérdések kerülnek napirendre.

6—8 kilowattos, kiégett 288

**villanymotort
megvételre keresek.**

Dávid János villanyszerelő,
Beogradszka (Ecskai) u. 39. szám vagy
Rezső-cég, Becskerek. Telefon 43

FŐZNI TUDÓ 306

MINDENEST

április 1-re felveszek

BENCZE ATTILANÉ.

Légoltalmi intézkedések Szerbiában

Bánát hivatalos lapjának 137. számából

A Délkeleti katonai főparancsnokának 1944 február 6-án kelt Szerbia légvédelmi intézkedéseire vonatkozó rendelete a következő:

1. § Vezetés és végrehajtás.

A légoltalom megszervezése és végrehajtása a német katonai szolgálati állomások feladata. A légoltalom végrehajtásáért, amennyiben nem közvetlenül a katonai szolgálati állomások útján történik, — a helyi hatóságok felelősek.

2. § Általános légoltalmi kötelezettségek.

Mindenki köteles a légoltalomban szolgálattételre és szolgáltatásra, valamint a légoltalom szerinti viselkedésre.

3. § Légoltalmi szolgálat kötelezettsége.

Minden épület, valamint minden szolgálati állomás és üzemek részére egy légoltalmi készütség szerveződik. A készütség a légoltalmért felelős. A készütség feladata az arra alkalmas lakókat és hozzátartozóit a károk leküzdésére, mint önvédelmi erőket, különösen tüzesetekben beosztani, tűzőroket kijelölni és különösen légitámadások alkalmával beállítástukat és beosztástukat szabályozni.

Szolgálati állomásokban, üzemekben, üzletekben, iskolákban, színházakban és hasonló berendezésekben, amelyek éjjel nem állanak használatban, valamint lakatlanok, hogyha ott készenléti szolgálatot elrendeltek, arra az időre megfelelő számú tűzőroket kell, mint készenléti szolgálatot kirendelni.

4. § Önvédelmi eszközök.

A háztulajdonosok és lakók, vagy más helységek tulajdonosai kötelesek légoltalmi eszközöket, ugyanis mind leginkább vízzel telt edényeket, homokot és lapátokat készenlétkben tartani.

5. § Lim-lom eltávolítása.

Épületrészekben, különösen padlásokon, amelyek légitámadásoknál különösen kitéttek a tűzveszedelmnek, tilos lim-lomokat és r teszeli tárgyakat tartani, vagy főlhalmozni. Egyéb tárgyakat úgy kell elhelyezni, hogy azok az áttekinthetőséget és a hozzáférhetőséget ne befolyásolják.

6. § Légoltalmi helyiségek.

Lakóházak, szolgálati állomások és üzemek, amennyire csak lehetséges szükségszerű légoltalmi helyiségeket kell előkészíteniük. Azon személyek, akik részére a légoltalmi helyiségek kijelöltek, kötelesek az előkészítésnél személyi és anyagszolgáltatást teljesíteni, közreműködni és a tulajdonukban levő pincéket, vagy terrepeket rendelkezésre bocsátani.

7. § Elsötétítés.

Az elsötétítési rendszabályok végrehajtandók, amennyiben azokat a szolgálati állomások, vagy hatóságok e'rendelik.

Az elsötétítési berendezések al-

kalmazása és azokkal való kezeléséért azon személyek felelősek, akik a világítási források fölött a hatalmat gyakorolják. Mindenki részére tilos a világítási forrást, amely a kiadott rendelkezés alapján elsötétítendő, elsötétítés nélkül üzemben tartani, vagy az elsötétítési berendezést eltávolítani. Valamely ház elsötétítéséért a házhoz kirendelt légoltalmi őrség egyetemesen felelős.

Az elsötétítés költségei azokat illetik, akik a tárgy fölött a tényleges hatalmat gyakorolják, a mennyiben nem áll fenn törvényes alapon, vagy szerződés-szerű más megegyezés.

8. § Álcázás.

Ingatlanok és ingóságok tulajdonosai és birtokosai kötelesek a német katonai szolgálati állomások rendelkezéseire álcázási rendszabályokat keresztülvezetni, az álcázási rendszabályokat tünni, valamint álcázási helyeket rendben tartani, vagy eltávolítani.

9. § Általános légoltalmi magatartás.

Minden intézkedés, ami a légoltalom hathatóságát szolgálja, előkészítendő. Zárt helyiségek tulajdonosai, veszély esetén kötelesek azokat azonnal hozzáférhetővé tenni.

Légiriadó esetén a zárt helységeken belül szünetel a forgalom. Az uccán járók a vezetett járművek leállításával kötelesek az uttestet szabaddá tenni. Egyébként minden egyes személynek úgy kell viselkednie, hogy másra nézve ne jelentsen veszedelmet és a légoltalmat, különösen a tűzoltást ne akadályozza. Személyek, akik a nyilvános légoltalommal megbízottak, a légiriadó idején is járhatnak az uccán, hogyha feladatuk teljesítése úgy kívánja és amennyiben nem kapnak különleges rendeletet.

10. § Légvédelem különleges nagyipari és ipari üzemekben.

Gyáripari és ipari üzemekben, amelyek Szerbia katonai főparancsnoka részéről kijelöltek, az általános rendelkezéseken fölül is kell intézkedéseket keresztülvinniük. Az üzemek részéről megteendő intézkedések külön rendelettel történik. Az üzemekben megteendő intézkedésekért az üzemvezető felelős. Támogatás és tanácsadás céljával az üzem egyik vezető állásban levő személy mint üzem légoltalmivezető kirendelendő. A vezető az üzemvezetővel egyetemben felelős a légoltalom keresztülvezetéséért.

10. § Költségek.

Amennyiben nem történik különös rendelkezés, a lakosság részére keresztülvezetendő és az állomások és üzemek részéről elrendelt légoltalmi rendszabályokért, nem engedélyezett a kártérítés.

12. § Végrehajtási rendelet.

A szabályok végrehajtására vonatkozólag a helyi hatóságok és állomások rendelkezéseket bocsáthatnak ki.

13. § Büntetőrendszabályok.

Aki ezen rendelet utasításai, vagy a Súdost katonai parancsnok egyéb rendelkezései, valamint az általa meghatalmazott német szolgálati állomások, a légoltalom terén tett intézkedései ellen szándékosan, vagy gondatlanságból vét, amennyiben más rendszabályok nem írnak elő súlyosabb büntetést, fogházzal és pénzbüntetéssel sújtják. Súlyosabb esetekben fegyház vagy halálbüntetés is történhet.

Ugyancsak megbüntetik azt, aki valakit az 1. pontban körülírt rendszabály ellen való cselekvésre izgat, vagy ezen rendelet utasításait, vagy a Súdost katonai parancsnok egyéb rendelkezései, esetleg az általa meghatalmazott német szolgálati állomások a légoltalom terén tett intézkedéseit megakadályozza.

Olyan személyek vétségei, amelyek nem kizárólag német bíróságok hatáskörébe tartoznak, az előbbnevezett rendszabályok szerint csak azon esetben büntetnek, hogyha egy német szolgálati állomás az üldözést magához vonja. Olyan esetben a büntetés, a légvédelem idejére tett intézkedések ellen elkövetett cselekmények büntetésére vonatkozó 1943. május 28-án kelt rendelet rendszabályainak 2. és 5 ff pontja alapján történik. (A szerb minisztériumok hivatalos lapja 667. oldal.)

Jelen rendelet a kihirdetés napján lép életbe.

Bánáti kerületi előljáróság ár- és bérmegeállító osztálya

P. L. 1497—1944. szám. 309

Becskerek, 1944 március 23.

Bánát területére a kiköltésre alkalmas tojások és a fiatal szárnyasok legmagasabb árait következőképpen állapítottam meg:

TOJÁSOK

1 db tvuktojás 7.50 dinár;
1 db kacsatojás (közönséges) 7.50 dinár;
1 db kacsatojás (fajkacsa) 10 dinár;
1 db libatojás (közönséges) 12 dinár;
1 db libatojás (fajliba) 16 dinár;
1 db pulvkatojás 9 dinár;
1 db gyöngytyuktojás 7.50 dinár.

FIATAL SZÁRNYAS

1 db csibe, 1 hetes 15 dinár, 4 hetes 30 dinár;
1 db kacs (közönséges), 1 hetes 15 dinár, 4 hetes 30 dinár;
1 db kacs (faj), 1 hetes 22 dinár, 4 hetes 40 dinár;
1 db liba (közönséges), 1 hetes 30 dinár, 4 hetes 50 dinár;
1 db liba (faj), 1 hetes 40 dinár, 4 hetes 60 dinár;
1 db pulvka, 1 hetes 20 dinár, 4 hetes 35 dinár;
1 db evöngytyuk, 1 hetes 15 dinár, 4 hetes 30 dinár.

Az árat helyi szokás szerint kell kihirdetni és a rendelet kihirdetése napján lépnek érvénybe.

SCHWARTZ s. k.,
a kerületi előljáróság
ár- és bérmegeállító osztálya vezetője.

FUROGÉPET,
csavarmetszőt, üllöt
és satut 300
megvételre keresünk
Állami méntelep. Versec.

Anglia már felhasználta munkaeőrtartalékát

Angliában már az elmúlt év júniusában feszült volt a munkapiacon a helyzet, hogy Bevin munkaügyi miniszter az egyik alsóházi vita során kénytelen volt kijelenteni, hogy a repülőgépiparban sűrűn szükséges további munkaeőrt csak a nők munkábaállításával lehet előteremteni. Egyidejűleg azonban közzé kellett tenni azt is, hogy a félig katonai jellegű női zárlatokba nem szabad már senkit sem felvenni, mert minden jelentkező nőt fel kell szólítani, hogy a repülőgépiparban vállaljon munkát. Be in akkoriban közölte, hogy a nőket 50 éves korig szólíthatják fel munkavállalásra.

Angliában a 14—64 éves korú férfiak száma kerekén 16, pontosan 16 9 millió, — illetve ennyi mozgósítható. Ezeket mind igénybe is vették már 700.000 kivételével, akik azonban túlnyomólag az egész fiatal korosztályból állanak, amelyek még iskolákat végzik, úgyhogy nem vehetők igénybe ilyenformán a férfi munkaeőrtartalékok gyakorlatilag teljesen kimerültek.

A nőknél az elő pillanatra kedvezőbbnek látszik a helyzet, mivel a munkára mozgósítható 17,2 millió nő közül csak 7,8 millióan az egész napi elfoglaltsága. A többiket azonban azért nem lehet munkára behívni, mivel kiskorú gyermekeik vannak, akikről gondoskodniuk kell. A férjes nők közül, akiknek azonban nincs gyermekük, a 18—40 éves korúaknak 80 százaléka már különböző szolgálatokra kötelezett, a hasonlókorú hajdanoknál pedig több, mint 90 százaléka.

Ehhez a főkontingenshez járulnak még azok a nők, akik 40—60 éves korúak. Ezeknek száma 1,6 millió. Ezenfelül 1 millió 60 éven felüli férfit is foglalkoztatnak. Fél napi munkát 700.000 nő végez, míg 1 millió nő tiszteletbeli, fizetés nélküli megbízatást vállalt.

Egyes iparágakban az általános szabályozáson túlmenő intézkedéseket hoztak. Így például mindazon 18—55 éves nőket, akik 1935 óta legalább hat hónapig dolgoztak a gyapotiparban, új felülvizsgálatnak vetették alá. Mindenekelőtt arról volt szó, hogy megállapítsák: vajjon helyesebb-e őket hadigazdálkodási érdekből meghagyni jelenlegi munkahelyükön, vagy pedig visszaküldeni őket a gyapotiparba.

Másrészt a gyapjúiparból kivontak számos munkaeőrt, hogy tulajdonképpen a fegyverkezési iparban foglalkoztassák őket. Az üzemek vezetőit akkor felszólították, hogy ne a legrosszabb munkásaikat adják át, hanem azokat, akikről feltételezhető, hogy elégedő az intelligenciájuk ahhoz, hogy gyorsan bedolgozzák magukat más foglalkozási ágba.

A munkaügyi miniszter számára a legtöbb gondot a szénbányászat jelenti. Elhatározták, hogy a szénbányászatban 700.000-ról 720.000-re emelik a munkások létszámát mégpedig kényszer-sorozások útján.

A katonaköteles férfiaknál sorsolás dönti el, vajjon katonák lesznek-e, avagy pedig bányászok. Hogy ez egyáltalán nem jó megoldás, azt a kormány nyíltan bevalja, azonban kénytelen hangsúlyozni, hogy az általa elrendelt többi intézkedés nem vezetett a bányászok számának megfelelő növekedésére. A szakszervezeteknek ama állásfoglalására, hogy a bányászok létszámának állandó csökkenése a bányászok létszámának állandó csökkenése a bányászok alacsonyabb munkabéire, valamint a megfelelő szociális gondozás hiányára vezethető vissza, hivatalos angol részről eddig még egyetlen szó sem vesztegettek. Bevin egyébként más gazdasági ágakból is

A falu a háborus Németországban

ELEGENDŐ TAKARMÁNY
FÉLTVEÖRZÖTT
ALLATTÖRZS ALLOMÁNY

Arra az esetleges kérdésre, hogy olyan sok disznójuk van-e a németeknek, hogy még nekünk is tudnak adni? — rögtön azt válaszolhatom, hogy igen! Hiszen nálunk a disznóállományt még nem vették erősen igénybe, de bizonyos vegyes érzelmekkel látom, hogy takarmánnyal is sokkal jobban vannak ellátva, mint mi és nálunk nem igen fordult elő, hogy a törzsállományból kellett volna bizonyos százalékot levágni takarmányhiány miatt, mint nálunk. Oroszországba százával küldik a juh, ló, marha és sértes tenyésztanyagot. Hogy szarvasmarhájuk is bőven van nekik, azt nemcsak uradalmi tehenészetekben láttuk (a teletömött istállóknak), de az unos untalan látott Koppelwirt-chaftokban (a bekerített szakaszos legelőknél) is, ahol a fekete-tarka lapálymarha telepofával zabálta a dus füvet

A TERMÉSLEADÁS
NÉMET RENDJE

A velünk volt német főtisztviselő től megtudtam, hogy az „Abgabe,”-kat úgy intézték el, hogy helyi bizottság határozta meg, hogy a gabonából és takarmányból kinek mennyit kell leadnia. Akinek jobb termése volt, annak többet, akinek gyenge termése volt, annak kevesebbet. Akinek sok állata volt, annak kevesebbet, akinek kevesebb volt, annak többet. Így aztán a kecske és kaposzta meséje szerint az állatállományban nem volt pusztítás! Maradt nekik elég törzsanyaguk.

ELSŐ A KATONASÁG

Igaz viszont, hogy a polgári közéletmezésben a hus harmadrendű szerepet játszik. Burgonyából és zöldségféléből, kenyérből, vajból, sajtból élnek. Hus és más fontos élelem (cukor, szesz, ör és a dohány is) a frontra megy, mert a jelszó: „A katonának az első mindenben és mindenek fölött!” Hogy a katonát mennyire nagybecsülik (pláne a rokkantat, sebesültet), annak számtalan esetben voltam tanúja. Cigarettaért sorbaállanak, de addig civil nem kap, amíg katonának van ott. Magdeburgban a sertésaukción az óriási helyiségben az amfiteatrumszerűen körbefutó padokon ülő vá-árló között volt néhány, tenyészítő is a sok férfi és nő között. Ha katonának árverezett és föltartotta az ujját (a 10 márka „Auf” jelzésű), a roppant ügyesen működő vezető ur, a rohamlépésben hadart számok között rögtön ráhagyta az árat „Wehrmacht geht vor” kiáltással.

A NÉMET HÁBORUS
ÉLELMÉZÉS

A háborus német nép főleg burgonyából és a vendéglőkben százféléképpen elkészített zöldségfélékből él. A héten többször van olya hustalan nap, amikor hus nincs, csak leves, sózott hal, saláta, zöldségféle igen ügyesen elkészítve. Vaját, kenyeret, sajtot (természetesen jegyre!) mindent kaptunk. Egy héten van hal nap is, amikor édesvízi és friss tengeri halat kapni. Sört, bort (drága palackokban) csak este adnak, de igen

munkaeőrt akar átvezényelni a bányászatba, ami viszont az érintett gazdasági ágakból több női munkás beállítását tenné szükségessé.

Anglia tehát fokozott mértékben kénytelen igénybe venni az idősebb női korosztályok munkáját.

mérsékelten. Vacsorázni már este 7-kor kezdenek. Este 9-kor már sehol sincs a városokban enniváló meleg étel. Kocsmákban vagy vasúti vendéglőkben este és éjjel sört, bort csak katonák kaphat, de azt is mérsékelten. A civil ott ül csendesen szódavíz mellett. Kávét kapni mindig és mindent. Cukrot nem adnak hozzá.

DOLGOZÓ HADIFOGLYOK
— DOLGOZÓ FALVAK

Termésüket legtöbb helyen nagyon szépnek láttam. Szénájuk óriási mennyiség termelt. Vannak viszont vidékek, ahol nagy a szárazság és gyenge a termés.

Az uradalmakban mindenütt sok hadifogoly dolgozik. A franciákat szerbeket, oroszokat dicsérték és munkájukkal meg vannak elégedve. A hadifoglyok katonaruhája már „lelepott” róluk, így mindenféle civil- és mackóruhába vannak bujtatva. Ezekre sárka stráfok vannak rávarrva, hogy messziről föl lehessen őket ismerni (szökés esetén). Az oroszok rettenetes tömeget tesznek. Amikor a frontról megjöttek (kellő tisztogatás és fertőtlenítés után), megették a nyers krumplit, a répalevelet, a nyers zöldséget lombjával együtt, de naponta 4 kg krumplit főzve is. Most már „telették magukat”, de azért most is megesszük kb. 2 kg krumplit a rendes „menázsinn” kívül. A régi sok éhezést nem tudják elfelejteni!

Sebesült és rokkant katonát is látni a városok utcáin. A nép nagy figyetlemmel van irántuk, de nem bámulják meg őket, mert az — mint mondták — „bántaná szegényeket!”

A falvak estére kihaltak. Nem látni az utcákon egy teremtet lelket se, a fáradt nép este korán fekszik, pedig még 1/2 10 kor is teljesen világos van.

MILYEN A NÉMET
SERTÉSALLOMÁNY

A sertéstakarmányozásnál nagy szerepe van náluk a zöld lucernának, a burgonyának, de abraknak is nekünk. Soványtejet is etetnek a legtöbb helyen, mert a még abrak nélküli is nagyszerűen tejelő, zöldlegelőknél és zölden kaszált takarmányon tartott fekete-tarka lapálymarhájuknak van elég teje. Ez is egyik oka, hogy vajuk van elég bőven, hiszen még az egyszerűbb étkezésekben is mindig tudnak adni vajat.

Érdekes, hogy a Berlin melletti Dahlemben, a hirneves állatleltani kísérleti helyen, a hirneves Schmidt professzor tudományos intézetében a sertések takarmányozásánál külön kiemeltnek különféle keményfák őrlött falisztjével is.

Kedves látvány volt a sokféle különböző sertésfajták között meglátni a mi mangalicáinkat is. Hangunkra észrevették rajunk a „hazai rögtöt” és élénk hangokkal üdvözöltek bennünket.

Elveszett amerikai tengeralattjáró. A Donauzeitung jelentése szerint az amerikai tengerészeti minisztérium jelentése beszámol, hogy a „Scorpion” nevű amerikai tengeralattjáró elveszett.

HIREK

Vasárnap	Márc 31 nap
26	Kat. A5. Fekete vas. Prot. A5 Manó
Hétfő	Kat. Dam. János †† Prot. Hajaalka
Kedd	Kat. Kap. János †† Prot. Gedeon
Szerda	Kat. Augusta †† Prot. Koppány
Csütörtök	Kat. Kerény vt. †† Prot. Zalán
Péntek	Kat. Fajdal. szüz ††† Prot. Árpád
Szombat	Ápr. 30 nap Kat. Hugó pk. †† Prot. Hugó

Időjárás: A hó eleje esős, hűvös. 10—17 között meleg, száraz idő. A hó végén sok eső. — Március hó 26-án a nap kel 5:36 és nyugszik 18:05 órákor, április hó 1-én 5:24 kel és 18:13 órákor nyugszik. 20 perccel hosszabbak a nappalok. — **Holdváltások:** Első negyed 1-én 21 óra 40 perccor. Holdtölte 10-én 1 óra 28 perccor. Utolsó negyed 17-én 21 óra 5 perccor. Újhold 24-én 12 óra 36 perccor. Első negyed 31-én 13 óra 34 perccor. — Tavasz kezdete 20-án 19 órákor.

Ma a Salvator (Schwarz) gyógyszerészertár Göringgasse (Fő uccán) tart éjjeli szolgálatot.

Délben fél egytől 2 óráig csak az ügyeletes gyógyszerészertár van nyitva, a többi ezen idő alatt bezár.

A munkásbiztosító ügyeletes orvosa Becskerek (Nagybecskerek) egész területére szombat este 6 órától hétfő reggel 6 óráig dr. Szavin Evgenije lakik Mária Terézia ucca 28. szám alatt.

A Führer jókívánságai a Duce-nak. A fasiszta párt megalakulásának 25-ik évfordulója alkalmával a Führer szívélyes hangú táviratot küldött a Duce-nak.

Vichy retorzióval fog élni. Mint Heriot bejelentette, a vichyi kormány de Gaulle tulkapásaival szemben retorzióval fog élni a jövőben. De Gaulle tulkapásaira hasonló intézkedésekkel válaszolnak ezután.

Kényszerleszállást hajtott végre egy amerikai repülőgép. A Donauzeitung jelentése szerint egy négymotoros amerikai bombázógép Svédországban kényszerleszállást hajtott végre. A repülőgép tiztagu személyzetét internálták.

Egészségügyi hét. A bolgár közegészségügyi minisztérium rendelete alapján az ország földmivelők házáit és udvarait fertőtlenítési eljárás alá vonják.

Bolsevista követ Kanadában. Mint a Donauzeitung jelenti a TASS ügynökség híradása szerint Saeubint nevezték ki Kanadába Szovjetország követének. Saerbin az első hivatalos bolsevista követ Kanadában. Akár csak Egyiptomban, úgy Kanadában is mutatkozik már a követ küldetésének célja, amennyiben Kanada és Szovjetország egyezményt kötöttek, amelyek értelmében Kanada a bolsevistáknak fegyvereket szállít.

Az Ivc Vojnovitya utca 28. számú

ház, mely áll 3 lakásból,
— nagy kerttel —
azonnal eladó.

Érdeklődni: Écskai utca 42. sz. alatt.

Amerika a légi imperializmusért. A Donauzeitung jelentése beszámol, hogy egy amerikai szenátor törvénytervezetet nyújtott be, amely szerint USA egy milliárd dollár alappal szervezze meg légivonalait a háború után Európában. Már fel is hatalmazták Hullt, hogy biztosítson légi-bázisokat amerika számára.

A Kerületi elöljáróságnak 1944 február hó 4-én a „Bánati Hivatalos Lapban“, 1944. január hó 29-én a „Banater Beobachterben“ és 1944. január 30-án a „Toronto“-ban közölt hirdetménye értelmében a termelőknek visszajáró olaj kiadása haladéktalanul megkezdődik. Technikai okokból ezidőszere csak egyes községek kerülnek sorra. Azok a községek, amelyek most visszamaradnak a legközelebbi kiosztásnál elsőbbséggel bírnak. A folyamatban lévő kiosztásnál minden termelő megkapja a neki kijáró olajat. Állat és Tejközpont Pancsova.

Hoare elhalasztotta utját. Madridi jelentés beszámol, hogy Hoare az angol kormány madridi nagykövete még tíz nappal ez előtt bejelentette, hogy hazautazik. Madridi jelentés most beszámol, hogy Hoare utját bizonytalan időre elhalasztotta.

Ujabb munkaszüneteltetések Angliában. Mint a Doanzeitung jelenti Wallis-ben a szénbányász-munkaszüneteltetés még tart, több mint 50.000 munkás nem dolgozik. Ezzel szemben Yorkshirében újabb munkaszüneteltetést jelent a Reuter ügynökség. 25.000 munkás tette le a szerszámot bérkövetelések következtében. A belfasti hadiüzemben sztrájkoló munkások száma is túlhaladta már a 20.000-et.

Polgármesteri Hivatal Becskerek Technikai osztály

T. szám: 560/944

25. III. 944.

Minden háztulajdonos, bérlő vagy gondnok olyan épületeket, melyek a háborúból, árvizből vagy más elemi csapásból kifolyólag használhatatlannak, legkésőbb **ez év március 29-ig**, a polgármesteri hivatal technikai osztályának bejelenteni kötelesek.

Ellenesetben a Kreiskommandantura rendelete értelmében meg lesznek büntetve.

Gion s. k.
polgármester.

FIGYELEM! FIGYELEM!

Becsés figyelmébe ajánlom az igen tisztelt kereskedőknek, kiviteli szállítók és vállalatoknak 270

hajózási vállalatomat.

E fogadok mindennemű árukat, valamint darabárúkat, butorokat stb. szállítását **Becske-ek-Beograd és vissza,**

különösen kavics, homok, cserép és téglák szállítását vállalom minden irányban. — Szives támogatást kér

PAVLOVIĆ ŽIVA

„DANICA“ hajózási vállalat
tulajdonosa, Becskerek, Masaryk u. 22.

A Központi Gazdasági Szövetkezet közleményei

A házikert az önellátás szolgálatában

Telepbeosztás, talajelőkészítés

Mielőtt hozzákezdene a konyhakert előkészítéséhez, első sorban a rendelkezésünkre álló terület tulajdonságaival kell tisztában lennünk. Legjobb, ha pontos felmérés után kicsinyítve lerajzoljuk magunknak a rajtalevő fák és épületek feltüntetésével. (Gyakorlatban százszoros kicsinyítés a legjobb: 1 cm—1 m) Azután jelöljük meg az égtájakat. Ez azért fontos, mert így előre tudunk számolni az árnyékba eső területekkel. Ha az északi oldal nem védett, ajánlatos szélfogót létesíteni, mert nálunk leginkább ebből az irányból fújnak káros szelek. (Jó szélvédők: napraforgó és kukoricaszár, élősvény, stb). — A következő teendő a főbb utak kijelölése. Itt kettőre ügyeljünk. 1. Amellett, hogy a kert minden fontos részébe elvezet, minél rövidebb legyen. 2. A lehető legkisebb felületre szorítkozzunk. Zöldésében teljesen elég a 60—80 cm széles főutvonal.

Ha kijelöltük az utakat, hozzákezdhetünk a termőtalaj előkészítéséhez. Igen fontos talajmunka az őszi hantolás. Minél mélyebben, — legalább 20—25 cm-re — és darabosabban ásunk és minél jobban átforgatjuk a talajt, annál több eredménye lesz munkánknak. A hantolás felásott földet ugyanis a fagy porhanyossá teszi, azonkívül jobban átjárja a téli csapadék és ennek jótékony hatása egész nyáron át érezhető; másrészt a táplálékban gazdagabb feltalaj a forgatás által alulra, a gyökerek mélységébe kerülve, a növények kedvező fejlődését biztosítja. Ha őszel semmiképpen sem tudunk ásni, tavasszal, a vetés előtt kell ezt a munkát elvégeznünk. (Ennek hatása azonban össze sem hasonlítható az ősziével) A tavaszi ásás ne legyen túl mély: porhanyítsa, de ne forgassa át a talajt. Ásás után — az ősziellentétben — azonnal egyengessük el a talaj felszínét, mert ezáltal megakadályozzuk a kiszáradást és a talajbeérést is siettetjük. Nehéz kötött talajon fontos az ásás időpontjának helyes kiválasztása; ugyanis ha nagyon nedves a föld, összetapad és az ásóhoz ragad, ha meg száraz, nem tudjuk összetörni a hantokat. Ilyen talajt legjobb nyirkos állapotban felásni.

Trágyázás

A talaj a növényeknek nemcsak rögzítő helye, hanem táplálója is. Ezért arra kell törekednünk, hogy a fejlődésükhöz szükséges anyagokat mindig megtalálják benne. Erre szolgál a trágyázás.

Legjobb az istállótrágya, mert mellett, hogy a növények számára szükséges összes táplálóanyagot tartalmazza, a talaj humusztartalmát is növeli. A műtrágyák hatása főképpen csak kémiai és egyoldalú, ezért sohasem pótolhatják teljesen az istállótrágyát.

Az istállótrágya ki-zórása lehetőleg ősszel történjék 1 n.2-re átlag 4—6 kg-ot lehet számítani; sovány talajon többet. Ne hagyjuk sokáig a talaj felszínét, mert akkor sok értékes tápanyag kárbavész. Ássuk le minél előbb, de 10—15 cm-nél ne mélyebbre, mert korhadásához levegő kell.

Frissen trágyázott talajt kívánunk: a káposztafélék, paradicsom, paprika,

tök és uborka; előző évben trágyázott földben természetük a gyökérféléket és a hagymát, két év előtti trágyázott területen a hüvelyeseket.

A friss trágyázást kívánó, nagyobb tőtávolságra ültetendő növényeknél az u. n. fészektágyázást is alkalmazhatjuk. Ilyenkor csak az ültetés helyére készített fészekbe tegyünk 1/2—1 la-

pátnyi érett trágyát és a földdel jól keverjük össze. Ezáltal 70—75% os trágyamegtakarítást is elérhetünk a teljes trágyázással szemben.

Jó trágyázó hatása van még: a 3—4 évig korhasztott őszi f.levélnek, az állati vérenek és a főzettel felitatott emberi ürüléknek is.

(Folytatjuk).

Két forradalom

45

Élnek-e még? Ki tudja. A véres árnyak sokasodnak. Emlékszem; több hete mult már annak, mikor valaki mondta, hogy ellenforradalom volt Malkón. Akkor hallottuk először, hogy a képviselőház egykori elnökét, Návay Lajost megölték. Nem hittük el. Miért éppen őt. Szinte tulzottan liberális volt, a választójog harcosa, szelid tudós, melegsívű emberbarát és a forradalom óta csendesen elvonult.

De a hír nem engedett és újra jött. Pesti terroristák mentek le Makóra tuzsokat szedni. Másokkal együtt Návay Lajost, unokaöccsét, Návay Istvánt és Makó polgármesterét is elfogták. A foglyokat vasuton indították Budapest felé. Kiskunfélegyháza előtt beordították a terroristák a szakaszba: — Álljanak elő a grófok és bárók. — És mikor senki sem mozdult, egy ember, akit mint árva gyermeket, a Návayak neveltettek, megszólal: — Itt a kegyelmes ur, meg a nagyságos ur, vigyétek ezeket. — A terrorlegények leszedték a két Návayt a vonatról, a töltés mellett megásatták velük a sírjukat. Hamar, sietni kellett! A vonat várt. A véstörvényszék ítéletére nem volt idő. Kihallgatás nélkül beléjük lötték, a rohamkésükkel szurkálták a mellüket. Aztán begyömömszölték őket a félig megásott sírgödörbe. Az egyik még élt, szegénynek keze kiállt földből és mozgott egy darabig.

Sok éjtszakámon felrémlt ez a kép. Lehetetlenség... örület. A hír nem engedett és bebizonyította igazát. Már jött a másik hír.

Budapesten eltűnt egy fiatal zászlós. Valamelyik tiszt beszélte. A zászlós tizennyolc éves volt, Dobsa Miklósnak hívták. Igazolásra szólították fel és ő nevetni kezdett. Nem tett egyebet, csak nevetett. Szegény fiu, eltűnt a Batthyány-palota kapuja mögött. Mások is eltűntek. Új vértócsák. Sok erőszakos halál, melynek nem tudta a hír a nevét.

Szamuely különvonata egyre jár az országban és ahol megáll, ott akasztanak. Hajduszoboszló... ott kezdte el. Oly messze van szép Hajduságom távol városa és mégis eljutott ide a hír és pontosan mesélt. Szatmáry Antal, egy vasuti munkás beszélte el. Április 23-án történt. Akkor már Debrecen alatt állt a vörös front. Hajnalba egy huszár kilépett a legénység elé és elkiáltotta magát: Mindenki meneküljön, jönnek a románok! Az internacionális zászlóalj futott legelő. Egy utolsó szedett-vedett csapat vonaton menekült Szoboszló felé. Fűtőnek Szatmáryt parancsolták fel a mozdonyra. Szemben páncélvonat jött óvatosan. Egy feketehaju, vörös-

orru fiatal ember kihajolt és oda kiáltott:

— Mi hir van elvtárs Debrecenben?

— Mi vagyunk az utolsó, — felelte a fűtő.

Az a fiatal ember Szamuely volt. Megállt Szoboszlón. Dühös kedvében lehetett. Senki sem tudta miért, megkorbácsoltatta az állomásfőnököt, utána néhány munkást. Aztán még nem ért ki a vonatja a jelzőig, mikor észrevette, hogy Szoboszló templomtoronyára fehér zászlót húztak. Visszafordította a vonatot. Terroristáival befutott a városba. Összefogdostatott három gyanútlan embert, aki véletlenül az útjába akadt, Körner malomtulajdonost, Tokay József rendőrkapitányt, Fekete László polgármestert és a gyógyszerár előtt felhuzatta őket három akácfára.

— Egymásután! — mondotta Szamuely és a körmet tisztogatta az akasztás alatt.

Aztán futott. Kabán csak siettében kinezta meg a segédlelkész, a jegyzőt, a bírót, már jöttek a románok. Szolnokra ment. Szolnok egész környékén tuzsokat szedett, akasztott. Százötven ember tűnt el, mióta Szamuely itélkezik...

És amint a gondolatom vándorolva megy az országon át, már nem egyenként, elvéve jönnek elém a véres árnyak, tolongva sereglenek és mind magyarok és mind keresztények és kísértetekkel van tele a nappal és az éjtszaka.

Reggelre a csehek észrevétlenül, lopva, még a szőlőhegyről is elpárologtak. Megfutottak a silány vörösek elől... Ugyanazok a csehek, akik öt hónap előtt leindultak a zólyomi hegyekről és bántatlanul elvették Pozsonyt, Kassát, a bevehetetlen büszke Komáromot, országunk egy harmadát, el messze Máramaros felé.

Vajjon hogy futottak volna, ha a limanovi huszárok és a gorlicei honvédek mentek volna ellenük?... De Károlyi hadügyminisztere nem akart katonát látni! Nem akart határunkat védő katonát látni az a Linder Béla, aki mostanában, egy vörös csapat szemlén, Böhm Vilmos, Pogány-Schwarz elvtárs fegyveres szolgálattal hangosan, dicsekvően kiáltott fel:

— Látjátok, ezért kellett szétkergetnünk a régi hadsereget...

(Folytatjuk).

A szerkesztésért és kiadásért felelő
Uzveggy dr. Mara Jenőné
Uri (Herren) ucca 7.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Becskerek (Nagybecskerek)
Sepp Kraft (Zápolya) ucca 3.